

Kód kurzu: SP4MP_MTO2 Metodologie 2

Číslo úkolu: 6

Jméno autora: Lucie Dvořáková (učo: 366457)

TÉMA: Problematika vývojových poruch řečové komunikace u dětí.

VÝZKUMNÝ PROBLÉM: Frekvence poruch řečové komunikace u dětí předškolního a mladšího školního věku.

V dnešní době stále více slyšíme z médií, od pedagogů, že děti, které nastupují do 1. třídy nedají dohromady větu, není jim rozumět, mají problémy se sykavkami a vibranty.

Cílem mého výzkumu je zjistit, zda je frekvence výskytu poruch řečové komunikace skutečně tak vysoká, jak je nám to prezentováno. Dále o jaký typ PŘK se jedná, zda je z tohoto důvodu odložena povinná školní docházka, zda je výskyt PŘK vyšší u chlapců či u dívek. A pokud se skutečně jedná o PŘK, tak jaké je poskytnutí potřebné logopedické péče.

VÝZKUMNÁ OTÁZKA: Jaký je výskyt poruch řečové komunikace při nástupu do 1. třídy ZŠ?

VÝZKUMNÁ STRATEGIE: kvantitativní – Cílem je testování hypotéz o skupinách, ne o jedincích.

TEORETICKÁ HYPOTÉZA: Porucha řečové komunikace u dětí významně ovlivňuje nástup do 1. třídy ZŠ.

PRACOVNÍ HYPOTÉZY:

Počet chlapců, kteří budou mít uvedenou poruchu řečové komunikace, bude významně vyšší než u dívek.

Výskyt poruch řečové komunikace u dětí na prvním stupni základních škol se projeví tak, že budou v tomto období pravidelně navštěvovat logopedická pracoviště.

Objeví-li se porucha řečové komunikace, je odborná pomoc nejčastěji doporučena dětským lékařem.

Vyskytuje-li se porucha řečové komunikace u dítěte předškolního věku, je z tohoto důvodu nástup školní docházky odložen o jeden rok.

KONCEPTUALIZACE: Vývoj řeči žáků 1. stupně základní školy souvisí s problematikou vývojových poruch řečové komunikace.

OPERACIONALIZACE:

Kladná odpověď na otázku: Vyskytuje se porucha řečové komunikace?

Frekvence návštěv logopedické ambulance.

Presvědčení, že návštěva logopeda vždy odstraní poruchu řečové komunikace.

Souhlas s tím, že pokud se vyskytuje porucha řečové komunikace, vyskytují se i problémy s učením, čtením a psaním.

Nástup do 1. třídy o rok později signalizuje poruchu řečové komunikace.

METODA SBĚRU DAT: dotazník. Je určen především pro hromadné získávání údajů a jeho hlavní výhodou je získání velkého množství informací při malé investici času. Dotazníky bych rozesílala elektronicky, poštou nebo předala osobně do základních škol (učitelům a rodičům).

VÝZKUMNÝ VZOREK: učitelé 1. stupně ZŠ a rodiče dětí předškolního věku a 1. stupně ZŠ. Velikost vzorku: 150-200.

DOTAZNÍK PRO UČITELE:

1. Jaký je počet žáků ve Vaší třídě?	se čtením?
Méně jak 10, 10-20, 20-30, 30 a více žáků	Ano X ne
2. Vyskytují se u dětí nějaké poruchy řeči?	9. Vidíte zlepšení či vymizení těchto problémů?
Ano X ne X nevím	Ano, do pololetí X ano, do konce školního roku X částečně ano X ne
3. Pokud ano, je dětem poskytnuta v současnosti logopedická péče?	10. Vyskytují se problémy i se psaním?
Ano X ne X nevím	Ano X ne
4. Nastoupily tyto děti do 1. třídy o rok či více později?	11. Vidíte zlepšení či vymizení?
Ano X ne X nevím	Ano, do pololetí X ano, do konce školního roku X částečně ano X ne
5. Doporučili jste někdy rodičům návštěvu logopeda?	12. Jsou přítomny i jiné poruchy řeči?
Ano X ne	Ano X ne
6. Je častá odchylka ve výslovnosti některých hlásek (př. R, Ř)?	13. Pokud ano, jaké?
Ano X ne	Koktavost X breptavost X palatolalie X vývojová dysfázie
7. Pokud ano, u kolika dětí?	14. Osobní údaje
Méně jak u 2, 2-4, 4-6, více jak 6 dětí	Pohlaví:
8. Mají děti s těmito problémy i potíže	Doba pedagogické praxe: do 5 let, 5-15, 15-30, 30 a více

DOTAZNÍK PRO RODIČE:

1. Vyskytovaly se či vyskytují se u Vašeho dítěte poruchy řeči?	Ano X ne X nevím
--	------------------

2. Pokud ano, navštěvuje Vaše dítě v současnosti logopeda?

Ano X ne

3. Byla Vám tato pomoc někým doporučena?

Ano X ne

4. Pokud ano, kým?

Rodiče X známí X přátelé X dětský lékař
X učitel/ka MŠ nebo ZŠ X jiné

5. Kolik let bylo tehdy Vašemu dítěti?

Do 3 let, 3-4, 4-5, 5-6, 6 a více

6. Má Vaše dítě problém ve výslovnosti některých hlásek (př. R, Ř)?

Ano X ne

7. Má potíže i se čtením?

Ano X ne X nevím

8. Vidíte zlepšení či vymizení těchto potíží?

Ano X částečně ano X ne

9. Vyskytují se problémy i se psaním?

Ano X ne X nevím

10. Vidíte zlepšení či vymizení?

Ano X částečně ano X ne

11. Nastoupilo do 1. třídy o rok či více později?

Ano X ne

12. Jsou přítomny i jiné poruchy řeči?

Ano X ne

13. Pokud ano, jaké?

Koktavost X breptavost X palatolalie X
vývojová dysfázie

14. Osobní údaje

Pohlaví:

Počet dětí: 1, 2, 3, 4 a více

15. Osobní údaje dítěte

Pohlaví:

Věk: do 6 let, 6-7, 7 a více

První slova: do 1 roku, 1-2, 2-3, 3 a více

VÝHODY A NEVÝHODY VÝBĚRU VZORKU: Myslím si, že spojení učitelů a rodičů je v případě tohoto výzkumu nejlepší. Rodiče samozřejmě budou mít velice subjektivní názor na dané téma, což učitelé by měli vyvážit. Měla bych tedy najít rovnováhu mezi těmito 2 skupinami.

SEZNAM LITERATURY:

DVOŘÁK, Josef. *Logopedický slovník*. 3. vyd. Žďár nad Sázavou : Logopedické centrum, 2007. 249 s. ISBN 978-80-902536-6-7.

KLÉGROVÁ, Jarmila. *Máme doma prvňáčka*. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2003. 139 s. ISBN 80-204-1020-1.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie*. 1. vyd. Praha : Grada, 2006. 228 s. ISBN 80-247-1110-9.

LECHTA, Viktor a kol. *Logopedické repetitorium : teoretické východiská súčasnej logopédie, moderné prístupy k logopedickej starostlivosti o osoby s narušenou komunikačnou schopnosťou*. 1. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1990. 278 s. ISBN 80-08-00447-9.

LECHTA, Viktor a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 359 s. ISBN 80-7178-801-5.

MATĚJČEK, Zdeněk. Diagnostika poruch čtené a psané řeči. IN: LECHTA, Viktor a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. s. 298-317 ISBN 80-7178-801-5.

NEUBAUER, Karel. *Logopedie : učební text pro bakalářské studium speciální pedagogiky*. 2. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007. 107 s. ISBN 978-80-7041-093-6.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, Alžběta. *Logopedické minimum*. 2. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 89 s. ISBN 80-244-1233-0.

Diagnostika a terapie poruch komunikace, 2008, roč. XI. (XV.), č. 1, s. 11-21. ISSN 1212-1053.

NEUBAUER, Karel. Koktavost a dlouhodobý proces terapeutické pomoci. *Diagnostika a terapie poruch komunikace*, 2008, roč. XI. (XV.), č. 1, s. 11-21.

VYŠTEJN, Jan. *Dítě a jeho řeč*. 1. vyd. Beroun : Baroko&Fox, 1995. 62 s. ISBN 80-85642-25-5.
